

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Afvalverwerkingsinstallatie (AVI)
Amsterdam-West

25 oktober 1989

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport Afvalverwerkingsinrichting (AVI) Amsterdam-West / [Commissie voor de Milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie voor de Milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-065-6

SISO 614.62 UDC [504.064.2:628.47](492*1000-15)

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Amsterdam / Afvalverwerkingsinrichting (AVI) / Amsterdam.

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde
Staten van Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD Haarlem

uw kenmerk
2B/494
onderwerp
toetsing milieu-effectrapport
AVI-West

uw brief
7 februari 1989

ons kenmerk
U934-89/K1/mh/165-157
utrecht,
25 oktober 1989

Met bovenvermelde brief deed het College van Gedeputeerde Staten de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) het milieu-effectrapport (MER) inzake de bouw van een afvalverwerkingsinstallatie in het westelijk havengebied van Amsterdam (AVI-West) toekomen. Op 29 maart 1989 heeft de Commissie een aanvulling (Addendum I) op het MER ontvangen.

Naar aanleiding van de bespreking van een concept van het onderhavige advies op 6 juni 1989 is door de AVI-West een aantal onderwerpen nader uitgewerkt. De Commissie heeft deze aanvulling (Addendum II) bij haar advisering betrokken.

Hierbij bied ik U het advies aan van de Commissie voor de m.e.r. overeenkomstig artikel 41 z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

Het MER en de aanvullingen zijn getoetst aan de in mei 1988 door U vastgestelde richtlijnen voor de inhoud van het MER en aan de wettelijke vereisten op grond van de Wabm.

Voor de inhoud van het toetsingsadvies verwijs ik korthedshalve naar de samenvatting, waarin de belangrijkste aandachtspunten uit het advies zijn bijeengebracht. Daarnaast vraag ik Uw bijzondere aandacht voor het volgende:

1. Allereerst wil de Commissie opmerken dat het MER voor de AVI-West het eerste MER is in een reeks van MER'en voor toekomstige verbrandingsinstallaties. De Commissie kent dan ook een zekere voorbeeldfunctie toe aan dit MER.

De opmerkingen van de Commissie over de inhoud van het MER en het Addendum I, zoals naar voren gebracht op bovengenoemde bespreking van 6 juni 1989, zijn voor een belangrijk deel ondervangen door de opstelling van Addendum II. Naar de mening van de Commissie vraagt een aantal aspecten, dat bij de vergunningverlening kan worden betrokken, nog nadere uitwerking. Dit betreft met name:

- een regeling voor calamiteiten bij de verwerking waardoor stagnatie bij de aanvoer optreedt;
  - de mogelijkheden tot gebruik van alternatieve transportwijzen;
  - de mogelijkheden tot verbetering van de kwaliteit van slakken en vlieggas;
  - de mogelijkheden tot warmte-kracht koppeling.
2. De Commissie is er zich van bewust dat de initiatiefnemer door de recent gepubliceerde Richtlijn Verbranden 1989 in een overmacht-positie is geraakt. Ten tijde van de opstelling van het MER en de Addenda waren de nieuwe normen nog niet bekend.
- Om te voorkomen dat de aanvullende maatregelen die nodig zijn om aan de nieuwe normen te voldoen buiten de openbare beoordeling komen te vallen geeft de Commissie U in overweging om de resultaten van de door de initiatiefnemer aangekondigde nadere studies bij de vergunningverlening bekend te maken en mede ter visie te leggen.
3. In het MER wordt voor het compartiment lucht verwezen naar het ontwerp van het tweede provinciaal milieubeleidsplan. Uit de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu komt naar voren dat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn over de huidige en toekomstige emissies en de daaruit resulterende immissieconcentraties in het Westelijk Havengebied, om het onderhavige initiatief te toetsen aan de voornemens van het provinciaal milieubeleidsplan. De Commissie acht het dan ook voor de vergunningverlening van belang dat in deze leemte in kennis wordt voorzien.
4. Tot slot vraag ik Uw aandacht voor de problematiek van de koelwatercapaciteit van het Noordzeekanaal in samenhang met de warmtelozing van de centrale Hemweg. De toekomstige totale warmtelozing van de centrale Hemweg en de AVI-West zal tot overschrijding van de normen kunnen leiden. De Commissie wil langs deze weg wijzen op het belang van een geïntegreerde oplossing voor deze problematiek.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming over het onderhavige initiatief.

dr. H. Cohen,

voorzitter Commissie voor
de milieu-effectrapportage

TOETSINGSADVIES OVER DE INHOUD VAN
HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
AFVALVERWERKINGSINSTALLATIE (AVI)
AMSTERDAM-WEST

Advies op grond van artikel 41z, lid 1 en 2 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne inzake de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de oprichting van een afvalverwerkingsinstallatie in Amsterdam-West;

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

de werkgroep m.e.r. Afvalverwerkingsinstallatie Amsterdam-West,

de secretaris,

drs. R.L.J.M. Klerks

de voorzitter,

dr. H. Cohen

Utrecht, 25 oktober 1989

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	5
4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	6
5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN	7
5.1. De voorgenomen activiteit	7
5.2. Alternatieven	8
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	10
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELINGEN	10
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	11
9. VERGELIJKING VAN DE MILIEU-EFFECTEN VAN DE ALTERNATIEVEN	13
10. LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	14
11. SAMENVATTING VAN HET MER	14

BIJLAGEN

1. Bekendmaking van de terinzagelegging van het MER in Staatscourant nr. 67 van 6 april 1989.
2. Brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 7 februari 1989 (kenm. 2B/494) aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 6 juni 1989 aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
5. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

Volgens het eerste provinciale afvalstoffenplan (PAP-I) van de provincie Noord-Holland moet er in het Westelijk Havengebied van Amsterdam een afvalverwerkingsinstallatie (AVI-West) worden gerealiseerd voor de verwerking van het afval uit de samenwerkingsgebieden 6 (Zuid-Kennemerland), 7 (Waterland), 8 (Amsterdam en omstreken) en 9 (Amstel en Meerlanden).

De ingebruikneming van de AVI-West zal worden gekoppeld aan de sluiting van de in 1993 afgeschreven en (milieu)technisch verouderde vuilverbrandingsinstallatie in Amsterdam-Noord (VVI-Noord). Als datum hiervoor is 1 januari 1993 aangehouden.

De initiatiefnemer (de gemeente Amsterdam) heeft zich bereid verklaard de beleidsvoornemens terzake van het tweede provinciale afvalstoffenplan (PAP-II) bij het ontwerp van de AVI-West te betrekken voorzover dit de voortgang van het project AVI-West niet vertraagt.

Ten behoeve van de besluitvorming ingevolge de Afvalstoffenwet (AW), de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) en de Wet chemische afvalstoffen (WCA) worden de regels toegepast met betrekking tot milieu-effectrapportage (m.e.r.). Bevoegd gezag in het kader van de vergunningverlening zijn Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (AW), de Minister van Verkeer en Waterstaat (WVO), de Minister van VROM (WCA) en de gemeente Amsterdam (lozingsverordening gemeenteriool). Gedeputeerde Staten van Noord-Holland treden op als coördinerend bevoegd gezag.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben op 6 april 1989 het door de gemeente Amsterdam opgestelde milieu-effectrapport (MER) bekendgemaakt (bijlage 1). De inspraakperiode liep van 6 april tot 6 mei 1989, terwijl op 26 april 1989 een openbare zitting plaatsvond. Per brief van 24 februari 1989 (bijlage 2) hebben Gedeputeerde Staten het milieu-effectrapport "Afvalverwerkingsinrichting Amsterdam-West" toegezonden aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage, met het verzoek conform artikel 41z, lid 1 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) advies uit te brengen over het MER. Op 29 maart 1989 heeft de Commissie een aanvulling (Addendum I) op het MER ontvangen.

De Commissie voor de m.e.r. dient een oordeel over het MER te geven, waarbij het toetsingskader wordt gevormd door:

- de richtlijnen voor de inhoud van het MER, welke werden vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland in mei 1988 op grond van artikel 41o, lid 1 van de Wabm;
- het gestelde in artikel 41j van de Wabm;
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat ex artikel 41w, tweede lid van de Wabm.

Het hierbij uitgebrachte toetsingsadvies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. (bijlage 3) onder voorzitterschap van dr. H. Cohen. De Commissie voor de m.e.r. bracht op 3 maart 1988 een advies uit aan Gedeputeerde Staten voor de inhoud van het MER.

De werkgroep vertegenwoordigt in deze de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies aangeduid als "de Commissie".

Op 6 juni 1989 werd met vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer van gedachten gewisseld over een concept-toetsingsadvies. Naar aanleiding van deze bespreking is de AVI-West door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland verzocht een aantal onderwerpen nader uit te werken (zie bijlage 4). Dit heeft geresulteerd in een tweede aanvulling op het MER (Addendum II van augustus 1989). De Commissie heeft deze informatie bij haar toetsing betrokken.

Waar in dit advies wordt gesproken over "het MER" wordt, tenzij anders aangegeven, bedoeld op het MER en Addenda I en II.

De toetsing van het MER heeft mede plaatsgevonden tegen de achtergrond van het feit dat het MER dient voor de besluitvorming omtrent de vergunningaanvragen ingevolge de AW, de WVO en de WCA.

Met de indiening van het MER zijn tevens de vergunningaanvragen ingediend in het kader van de AW en de WVO. Dit toetsingsadvies zal met de ingediende bezwaren op de vergunningaanvragen en de adviezen en reacties op het MER uiteindelijk meewegen in de besluitvorming op de vergunningaanvragen. Nadat de ontwerpbeschikkingen ter inzage zijn gelegd stellen de Minister van Verkeer en Waterstaat en het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de beschikking vast. Eerst na vaststelling en het van kracht worden van de beschikking zal duidelijk zijn aan welke eisen de afvalverwerkingsinstallatie moet voldoen.

In overeenstemming met het gestelde in artikel 41z, tweede lid van de Wabm heeft de Commissie de via Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ontvangen opmerkingen die schriftelijk werden ingebracht, in beschouwing genomen. Voor zover deze reacties (zie bijlage 5) betrekking hebben op de milieu-aspecten van de activiteit, werden zij in dit toetsingsadvies verwerkt.

2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Het ten behoeve van de besluitvorming ingevolge de Afvalstoffenwet (AW), de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) en de Wet chemische afvalstoffen (WCA) opgestelde milieu-effectrapport (MER) voor een afvalverwerkingsinstallatie in het westelijk havengebied van Amsterdam (AVI-West) is, naar het oordeel van de Commissie, begrijpelijk geschreven. De Commissie plaatst enige kanttekeningen bij de presentatie van het MER.

De probleemstelling is naar het oordeel van de Commissie voldoende duidelijk weergegeven, hoewel enkele aspecten bij de beschrijving van de probleemstelling wat onderbelicht zijn. Bij lezing van het MER ontstaat de indruk dat de initiatiefnemer soms wat gemakkelijk terugvalt op eerdere besluitvorming (zoals de besluitvorming in het kader van PAP I en II en de besluitvorming van B&W van Amsterdam). Nadere verduidelijking en motivering is terug te vinden in Addendum II.

De voorgenomen activiteit en de in beschouwing genomen alternatieven zijn als beleidsmatig concept redelijk beschreven. De technische invulling en met name een aanduiding van de mogelijke varianten hierin blijven hierbij achter.

De keuze van het oventype is in het MER voldoende gemotiveerd.

De beschrijving van de procescontrole is summier, niet geheel duidelijk is hoe optimale procescondities zullen worden gehandhaafd. Deze aspecten acht de Commissie van groot belang, zowel voor de emissies alsook voor de kwaliteit van de reststoffen.

Bij de beschrijving van de alternatieven in het MER plaatst de Commissie de volgende kanttekeningen:

- het MER geeft beperkt inzicht in de invloed van variërende procescondities op de kwaliteit van de reststoffen en de emissies;
- de mogelijkheden tot gebruik van alternatieve transportwijzen (railtransport, vervoer over water) zijn niet uitgewerkt;
- de mogelijkheden om te komen tot warmte-kracht koppeling zijn in het MER niet uitgewerkt.

In het MER wordt voldoende duidelijk uiteengezet voor welk besluit het MER is opgesteld en welke besluiten nog moeten worden genomen.

Het MER bevat naar het oordeel van de Commissie voldoende gegevens over de bestaande toestand van het milieu.

De Commissie plaatst wel een aantal kanttekeningen bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven ten aanzien van de aspecten lucht, water, bodem, externe veiligheid, volksgezondheid en indirecte milieu-effecten.

In het algemeen bevat het MER een duidelijke vergelijking van de milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven. Doordat er binnen de drie in het MER genoemde alternatieven geen varianten zijn beschouwd, wordt de totaalvergelijking een soort "alles-of-niets" vergelijking.

De samenvatting is goed leesbaar en geeft een goede weergave van hetgeen in het MER is behandeld; daarbij geven Addendum I en II een goede aanvulling.

De uitkomsten van eerder aangekondigde studies kunnen de inzichten omtrent enkele onderdelen nog verder verdiepen.

3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

De vorm waarin het MER is gepresenteerd is aanvaardbaar. Wel is het de Commissie opgevallen dat het rapport ten aanzien van een aantal aspecten een weinig flexibele opstelling hanteert. De presentatie is hierdoor weinig overzichtelijk.

Door de AVI-West zijn een aantal aspecten naderhand wel beter uitgewerkt (Addendum I). Naar aanleiding van de opmerkingen van de Commissie heeft de AVI-West een tweede aanvulling op het MER opgesteld (Addendum II). Voorts zijn betreffende een aantal andere onderwerpen zijn nog nadere studies aangekondigd.

De Addenda I en II geven een hoeveelheid goede informatie, hetgeen inhoudelijk een duidelijke verbetering van het MER betekent. Het geheel is, mede als gevolg van bovengenoemde ontwikkelingen, wel minder overzichtelijk geworden.

Ten aanzien van de in het MER gepresenteerde tabellen merkt de Commissie op dat deze de tekst niet steeds in alle opzichten ondersteunen. De tabellen zijn soms niet in overeenstemming met de uitgangspunten in de tekst en verschillen onderling op een aantal plaatsen in het rapport. Storend is met name dat er vele onjuiste verwijzingen zijn naar tabellen, figuren of bijlagen; de emissie-tabellen zijn niet altijd even eenvoudig in overeenstemming te brengen met de basisgegevens als gevolg van het feit dat bijvoorbeeld de luchthoeveelheden uiteenlopen bij de ontwerpgegevens ($115.000 \text{ m}^3/\text{h} + 45.000 \text{ m}^3/\text{h}$), en bij de tabellen (tabel 6.3.2, $200.000 \text{ m}^3/\text{h}$).

De toevoeging van errata-lijsten, die er overigens niet op wijzen dat het gehele MER nog eens op fouten is gescreend, komt de overzichtelijkheid niet ten goede.

De Commissie beschouwt het als een gemis dat in de tekst geen verwijzingen zijn gegeven naar de literatuurlijst. Tevens vraagt de Commissie zich af of wel de meest relevante literatuurgegevens betreffende de stand der techniek in de lijst zijn vermeld.

4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.*"

De probleemstelling is naar het oordeel van de Commissie voldoende duidelijk weergegeven.

Bij de beschrijving van de probleemstelling en doel in het MER mist de Commissie een beschouwing over de relevante landelijke ontwikkelingen met betrekking tot afvalverbranding. Met name denkt de Commissie daarbij aan de rapportage van de LCCA. Ofschoon de status van de LCCA-activiteiten niet zodanig is dat hieraan randvoorwaarden voor de onderhavige activiteit hadden kunnen worden afgeleid, meent de Commissie dat een schets van de onderwerpen in het Addendum II de duidelijkheid had kunnen vergroten.

De Commissie vindt dat bij de capaciteitsbepaling moet worden aangegeven welke randvoorwaarden gelden bij die capaciteit, door wie die randvoorwaarden moeten worden ingevuld en op welke wijze de AVI-West kan bijdragen aan de invulling van die randvoorwaarden. Ook acht de Commissie het voor de besluitvorming over de te installeren capaciteit zinvol als de consequenties van een eventuele overcapaciteit meer gedetailleerd worden aangegeven.

Voor het van overheidswege ingezamelde huishoudelijke afval en bedrijfsafval mag worden aangenomen dat aanlevering van dit afval gegarandeerd is. Voor het door particuliere inzamelaars ingezamelde bedrijfsafval is dit allerm minst zeker. De Commissie constateert dat aan de richtlijn terzake (blz. 7) geen invulling is gegeven, doordat niet is aangegeven hoe de aanlevering van deze categorie afval kan worden bevorderd. Van circa éénderde deel van het totale afvalaanbod is niet zeker dat aanlevering plaats zal vinden. De in vergelijking met de huidige tariefstelling aanzienlijke tariefverhoging die gepaard gaat met de ingebruikneming van de AVI-West zal kunnen leiden tot het genereren van alternatieve verwerking van dit relatief hoog-calorische afval.

Ten aanzien van de mogelijkheden om vanuit de eindverwerking een bijdrage te leveren aan het voorkomen van het ontstaan van afval, geeft het MER nauwelijks informatie.

5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"*.

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

5.1 De voorgenomen activiteit

Uit de motivatie van de keuze voor een roosteroven en de procestechnische beschrijving van de gekozen installatie is duidelijk dat aan de eisen uit het rapport "Hoofduitgangspunten" in principe kan worden voldaan. Niet duidelijk is hoe met het aangegeven meet- en regelsysteem kritische bedrijfssituaties ook werkelijk vroegtijdig worden onderkend en hoe optimale verbrandingscondities in de oven kunnen worden gehandhaafd, resp. kunnen worden bijgestuurd. Bij een goede procescontrole moet het, gegeven de eigenschappen van de gekozen installatie, naar het oordeel van de Commissie, mogelijk zijn minder dioxines en furanen te emitteren dan in het MER is aangegeven.

Ten aanzien van de reststoffenverwerking merkt de Commissie op dat het MER geen inzicht verschaft in de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van de reststoffenproblematiek. Telkenmale wordt herhaald dat, indien de reststoffen, met name de slak, voldoen aan de zogenaamde IPO-VROM-richtlijn, toepassing als bouw materiaal milieuhygiënisch verantwoord is en ook voldoende continuïteitswaarde bezit.

Het MER en met name Addendum II geeft naar het oordeel van de Commissie redelijk overzichtelijk weer welke mogelijkheden de installatie biedt om de kwaliteit van de reststoffen te verbeteren. Voor wat betreft de afwegingen ten aanzien van de "naschakeltechnieken" was verdieping van de mogelijkheden op dit punt wenselijk geweest.

Ten aanzien van het in paragraaf 4.3.1.6 gestelde en later herhaalde merkt de Commissie op dat het (nuttig) toepassen van de slak als bouw materiaal in milieuhygiënisch opzicht niet zonder meer als verantwoord kan worden aangemerkt. De IPO-VROM richtlijn geeft in hoofdzaak de randvoorwaarden aan waaraan de toepassing moet voldoen. De gegeven kwaliteitsgrenzen zijn niet objectief bepaald maar van de bestaande eigenschappen van de slak afgeleid. Het voldoen aan deze grenzen betekent geenszins dat aan het nuttig toepassen geen milieurisico's zijn verbonden. In het Bouwstoffenbesluit, dat binnenkort zal worden uitgebracht, zullen naar verwachting van de Commissie nadere voorwaarden voor de toepassing van reststoffen van AVI's worden vastgesteld.

Bovendien wil de Commissie nog wijzen op de status van de aangehaalde milieurichtlijn. Deze richtlijn is een interimregeling in afwachting van de definitieve regelgeving in het kader van de Wet bodembescherming. De richtlijn heeft voorts geen kracht van wet. Gegeven deze factoren mag aan de huidige afzetperspectieven slechts beperkte betekenis worden toegekend. Terecht wordt dan ook opgemerkt (pag. 7.30), dat met het toenemen van de hoeveelheid slak (meer AVI's) ook de afzetproblematiek zal toenemen. De opmerking (pag. 4.26) dat niet verkoopbare produkten worden afgevoerd naar een gecontroleerde stort, vraagt dan echter wel om een nadere uitwerking.

Naast voorgaande hoofdonderwerpen acht de Commissie het ontbreken van maatregelen voor calamiteiten in verwerking, waardoor stagnatie bij de aanvoer optreedt, een belangrijk gemis. Ook het Addendum II voegt hieraan weinig toe. Concretisering van maatregelen bij de verlening van de vergunning acht de Commissie wenselijk.

De keuze voor trommelzeven met een maaswijdte van 4 mm in plaats van 5 mm voor de inlaat van koelwater wordt niet voldoende onderbouwd.

5.2 Alternatieven

Bij de beschrijving van de alternatieven in het MER plaatst de Commissie de volgende drie hoofdopmerkingen:

* Ten aanzien van het meest milieuvriendelijke alternatief kan de Commissie accepteren dat de TA-Luft '86 als uitgangspunt is aangehouden. De door het Ministerie van VROM vastgestelde Richtlijn Verbranden 1989 maakt een nadere beschouwing van technische mogelijkheden tot verdergaande emissiebeperking nodig. De Commissie heeft met waardering kennis genomen van de opdracht tot het uitvoeren van een aanvullende rookgasreinigingsstudie en de voorbereidende maatregelen ter vermindering van de NO_x-emissie.

* Het MER geeft beperkt inzicht in de mogelijkheden van de verschillende typen roosterovens in relatie tot het variëren van de procescondities om de kwaliteit van de reststoffen te verbeteren. Ten aanzien van de mogelijkheden om de procescondities te variëren om de atmosferische emissies te beperken wordt in het MER eveneens weinig vermeld. De Commissie kan het uitgangspunt dat de toe te passen techniek zou moeten zijn bewezen delen, maar zij is van mening dat ontwikkelingen zowel binnen Europa, als daarbuiten bij de beschouwing dienen te worden betrokken.

De Commissie mist een voldoende diepgaande beschrijving van de mogelijkheden om negatieve milieu-effecten tegen te gaan (blz. 4.56) door de verbetering van de kwaliteit van de slakken en vliegas. Daarnaast wordt in het MER, naar het oordeel van de Commissie, te weinig concrete aandacht gegeven aan in ontwikkeling zijnde alternatieve nabehandelingssystemen voor slakken en vliegas.

* De mogelijkheden om te komen tot warmte-kracht koppeling zijn, naar het oordeel van de Commissie, in het MER onvoldoende uitgewerkt. Weliswaar wordt in de Samenvatting (blz. 4.61 en blz. 4.47) aangegeven dat een grotere benutting van de ontwikkelde warmte (75% i.p.v. 25%) mogelijk is, maar verder wordt slechts aangegeven dat warmte-kracht koppeling (nog) niet kan worden gerealiseerd. In Addendum II is aangegeven, dat op ambtelijk niveau initiatieven in deze verwacht worden.

Daarnaast zou, naar de mening van de Commissie bij het meest milieuvriendelijke alternatief moeten worden aangegeven welke de financiële, maar vooral de milieuhygiënische (energetische) voordelen zijn, mede omdat bij een betere benutting van de (rest)warmte een deel van de koelwaterproblematiek mogelijk zou zijn opgelost.

Voorts merkt de Commissie op dat alternatieve transportwijzen in het MER niet in overweging worden genomen (railtransport/vaarwegen, richtlijn 4.2.3); ook worden deze niet gemotiveerd afgewezen¹.

---

1 De toevoeging in Addendum II acht de Commissie weinig ter zake doende. De initiatiefnemer had nadrukkelijk een alternatieve ontsluiting moeten onderzoeken. De eventuele kapitaalverkeer ten aanzien van de bestaande afvalaanvoermiddelen is in een MER een oneigenlijk argument. Ook onttrekt de initiatiefnemer zich van haar verantwoordelijkheden door te stellen dat zij ten aanzien van de wijze van aanvoer niet behoeft te initiëren c.q. te sturen. Naar het oordeel van de Commissie vormt de ontsluiting van grootschalige afvalverwerkingsinrichtingen een belangrijk criterium. De initiatiefnemer beschikt over een aantal adequate instrumenten (tarieven, contracten) om alternatieve aanvoer te bevorderen.

